

ge. I a partir de la constitució, el gener de 2005, de la Confederació per a la Memòria Històrica i Democràtica de Catalunya, que aplegava la majoria d'associacions, van reivindicar la seva actuació com a protagonistes en el procés de recuperació de la memòria.

La reacció més contundent i negativa va venir d'un grup força nombrós d'historiadors, la majoria dels quals vinculats a la Universitat Autònoma de Barcelona, que en un manifest adreçat al conseller, a començament de desembre del 2004, feia una crítica global al projecte: l'acusava de políticament sectari, d'ésser més obra de partit que de govern, de no haver consultat el conjunt de departaments d'història contemporània del país ni les fundacions i associacions interessades, de mostrar un "tarannà dirigista, patrimonialista i un tant mastodòntic per les possibilitats financeres públiques d'un país com Catalunya", i sobretot, criticava la política de construcció d'un nou edifici i de càrrecs que se'n derivava. La crítica no anava tant contra el projecte en ell mateix, sinó sobretot contra el procediment utilitzat. Impulsat per Francesc Bonamusa, firmaven el document historiadors com Josep Fontana, Josep Termes, Pere Gabriel o Josep M. Solé Sabaté.

Compàs d'espera. El fet és que a partir d'aleshores el projecte de Memorial Democràtic sembla viure en una situació de letargia. En un intent de respondre les crítiques de sectarisme, el 30 de juny d'enguany es va consti-

tuir una comissió assessora del Memorial Democràtic, presidida per Borja de Riquer, i que incorporava sobretot historiadors de les diferents universitats de Catalunya i algun dels noms que havien firmat el manifest crític per veure d'acontentar, si més no, els "professionals". El dia 8 de juliol es va resoldre la convocatòria pública de subvencions per a projectes adreçats a la recuperació de la memòria històrica i democràtica, els destinataris dels quals foren sobretot les associacions de la memòria, i el dia 28 de setembre, també com una activitat del Memorial Democràtic, es va realitzar al Palau Robert de Barcelona un "acte de reconeixement a les víctimes de la dictadura per causa de la seva orientació sexual", o sigui, un homenatge a gais i lesbianes represaliats pel franquisme.

I de moment això és tot. Del macroprojecte d'edifici per al Memorial democràtic i de les múltiples tasques que s'havien de portar a terme no se n'ha parlat més. Tot plegat coincideix també amb la paralització que ha rebut el projecte del Govern central d'una llei sobre la memòria històrica que havia de "reparar la dignitat" dels represaliats pel franquisme. És cert que si hem esperat trenta anys des de l'inici de la transició, no vindrà d'uns mesos. Però no és menys veritat que o bé aquests projectes, a Catalunya o a Espanya, es tiren endavant ara o difícilment es portaran a terme mai. I pel camí, molts han deixat ja la vida.

Pelai Pagès i Blanch

Tomàs Chicharro (Barcelona, 1942) és president de la Confederació per a la Memòria Històrica i Democràtica de Catalunya, formada a principi del 2005 per aglutinar les entitats que defensen els drets de les víctimes del franquisme. Un any abans, algunes d'aquestes associacions havien format una comissió per instar la Generalitat de Catalunya a crear el Memorial Democràtic.

—Quins són els objectius de la Confederació per a la Memòria Històrica?

—Recuperar i mantenir la memòria històrica i democràtica, defensar els drets de les víctimes del franquisme i també la integritat del patrimoni històric. A més, volem projectar els valors que vam defensar durant la lluita antifranquista cap a les generacions actuals i futures. Cal actualitzar aquells valors i no tan sols parlar de la Guerra Civil sinó també de temes que ens afecten avui, així com projectar els valors del moviment obrer i de la reivindicació nacional.

—Per què es va formar la comissió pro-memorial el gener del 2004?

—Es va formar per implicar la Generalitat de Catalunya en la creació d'un memorial democràtic i perquè es prenguessin mesures de caire acadèmic i cultural per tal que les properes generacions coneguin el que va passar.

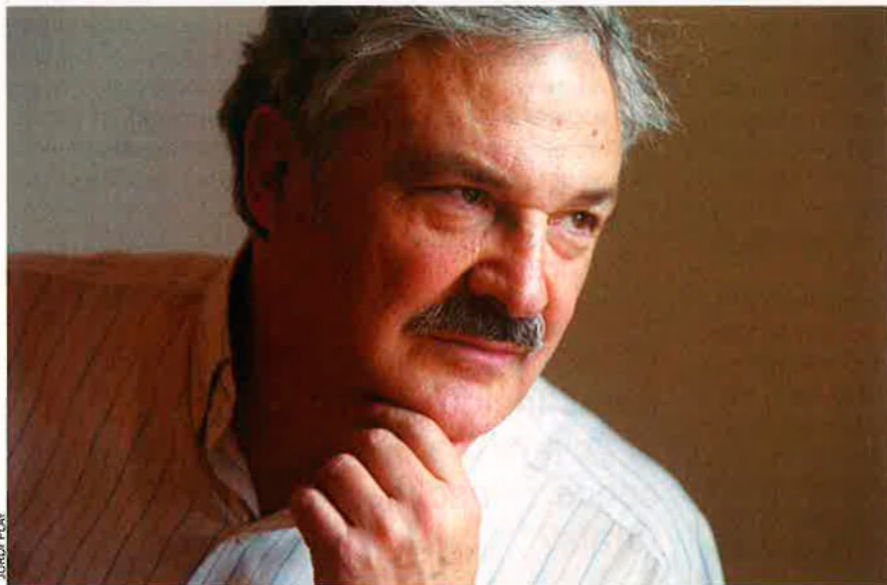
—Quina va ser la resposta del conseller Joan Saura quan li van presentar aquesta proposta?

—La va acceptar. Ara bé, la Generalitat, basant-se en l'informe que va encarregar a una comissió d'historiadors, no plantejava inicialment que entre els òrgans de decisió del memorial hi fossin presents les associacions. Nosaltres demanem que aquest òrgan de direcció estigui format per tres parts iguals: la Generalitat o l'entitat pública que ho desenvolupi, pel món acadèmic i pel moviment associatiu. Així funciona a França i en altres països europeus.

—Què opina de la intenció de la Generalitat de fer un gran edifici per a la seu del Memorial Democràtic?

—No és necessari que el Memorial sigui un nou edifici, sinó que pot aprofitar els ja existents. Qualsevol organisme dins del territori català ha de

“El projecte del Govern és una mena de Valle de los Caídos democràtic”

gaudir dels avantatges del Memorial. Si calgués algun altre edifici es podrien recuperar la presó Model o el castell de Montjuïc, per exemple. Aquest projecte que la comissió d'historiadors va presentar a la Generalitat és com una mena de Valle de los Caídos democràtic.

—Deixant de banda l'edifici, el projecte de la Generalitat és adequat per conservar i difondre la memòria històrica de l'antifranquisme?

—Sí. Estem completament d'acord amb aquest projecte. Però no ha de ser la tasca només dels historiadors, sinó d'altres branques del món acadèmic,

com ara sociòlegs i lingüistes, advocats...

—Quina tasca pràctica haurien de tenir les associacions en el memorial?

—Volem tenir la interlocució social i intervenir en els projectes relacionats amb la recuperació de la memòria històrica, perquè som els protagonistes. Sovint les investigacions que es fan ens prenen a nosaltres com a conillets d'índies. Hauríem de tenir un paper de subjecte, no d'objecte, i determinar amb altres entitats què és el que s'ha d'investigar i de quina manera.

—Què opina de la polèmica que va esclatar entre els historiadors de diferents universitats?

—Tots són magnífics investigadors, amb molt de prestigi. Trobem bé que s'hagi fet la comissió d'experts presidida per Borja de Riquer. Des del punt de vista professional estem convençuts que en aquesta comissió, tant entre els que hi estaven a favor com en contra, hi ha els millors investigadors.

—Quin és ara el proper pas?

—En principi la comissió d'historiadors ha de presentar un dictamen a final d'any. Però les associacions no sabem res més.

—És optimista, vostè? Es farà el projecte de Memorial Democràtic?

—Sí, sí. No solament va ser una promesa electoral sinó que, a més, ha generat una sinergia impressionant. Moltes associacions que ja existien des de fa anys han començat a bellugar-se.

Xevi Camprubí

Breus

Càmeres als carrers de Crevillent..., i de València?

L'Ajuntament de Crevillent (Baix Vinalopó) va aprovar dimecres passat, mitjançant un acord de la Junta de Seguretat Ciutadana, d'instal·lar càmeres a les vies públiques de la localitat. La decisió —presa en presència de la subdelegada del Govern, Etlvina Andreu— no agradà a molts veïns, ja que envaeix el dret a la intimitat de les persones. La tensió a Crevillent ha crescut darrerament, amb greus problemes de convivència.

Paral·lelament, l'Ajuntament de València estudia la col·locació d'un mi-

ler de càmeres als carrers de la ciutat. Es tractaria de càmeres “intel·ligents”, i el consistori demanaria recursos a la Unió Europea, perquè la considera una experiència amb noves tecnologies.

La Generalitat de Catalunya promet catorze nous hospitals

El Govern català va presentar el dijous 3 de novembre el nou pla d'inversions 2004-2012 en sanitat. Al llarg d'aquests anys, destinarà més de 3.000 euros a la construcció de catorze nous hospitals i 178 centres d'atenció primària, així com a la reforma o ampliació de centres ja existents. Els nous hospitals no superaran el 300 llits de capacitat, un model d'hospitals “lleugers”, destinat a resoldre petites patologies sense ingressar els pacients. La consellera Geli va assenyalar que el nou pla vol tenir en compte les poblacions petites.